

KÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ÉS A MEGYEI NEPTANÁCS LAPJA

XXVI. évfolyam
7712. szám
4 oldal,
30 bani
Vasárnap,
1970.
január 4.

Megváltozott élet

Fényképeket forgatok a kezemből. A kisiratos emberek régi és mai életét tükrözik. Két különösen megragadja figyelmemet. Az egyik a dohánytermesztéssel, a másik a mezőgazdasági termelési körülményekkel foglalkozik. Az egyik a dohánytermesztéssel, a másik a mezőgazdasági termelési körülményekkel foglalkozik.

Kisiratosok egyik részének neve „Zsiller” volt. Ez az elnevezés a föld nélküli zselé- és nyomorszerű életét idézte. A régi társadalom sokakat a tengeren túlra, vagy hazánk más vidékére kergelt. Az otthonmaradt földnélkülieknek is sokszor kellett társulni akasztaniuk a nyakukba. A föld nélküli zselé- és nyomorszerű életét idézte. A régi társadalom sokakat a tengeren túlra, vagy hazánk más vidékére kergelt. Az otthonmaradt földnélkülieknek is sokszor kellett társulni akasztaniuk a nyakukba.

A kisiratosok egy évtized leforgása alatt megváltoztak a körülmények. A régi társadalom sokakat a tengeren túlra, vagy hazánk más vidékére kergelt. Az otthonmaradt földnélkülieknek is sokszor kellett társulni akasztaniuk a nyakukba.

Kisiratoson

vetkeztek napunk életében. 1944. augusztus 23-án a felszabadulás. Majd 1947. december 30-án a Kisziratos megalakulása. Két történelmi esemény a nép életében. De a kisiratosok saját próbájára — a sok munkás és kevés föld — nem oldódott meg azonnal a felszabadulás után sem. Még a termelési körülmények megváltozása után is a közös gazdaság vezetői évekig 2-300 hektár szántóterület megművelését vállalták a környékbeli szövetkezetektől. Hogy foglalkoztatni tudják a szorgalmas tagjait.

Mint ahogy azt Göncz Gyula is megemlíti. 1957-ben próbálkoztak a Kisziratos megalakulásával. A falu teljes szövetkeztetésére második évében, 1960-ban a terület már 20 hektárra nőtt. 1960-ban pedig már 85 hektáron termeszettek paradicsomot a kisiratosok. A pénzbevitel évről évre növekedett. Ekkor azonban bizonyítva azt, hogy a falu az összépítkezések több, mint 50 százaléka a zöldségtermesztés hozta és ez a terület a szántóterület csak csupán 4,7 százalékát tette ki.

Mi a siker titka?

Amint arról már hírt adtunk, a borosjenői kimagasló eredményeket érte el a városi versenyben. A tízezer lakoson felüli városok között országos elsősként lettek a faluközösségi versenyek. Megyei viszonylatban ezek óta az élenjárók között vagyunk. Tény az, hogy sikerült tudatosítani a lakosságban a siker titkát, hogy többre is képesek vagyunk. A pártvezetők közvetlen irányításával sikerült megváltoztatni a munkát, hogy a város apraján-nagyja tevékenyen bekapcsolódjon a közhasznú munkákba, a közös cél megvalósításáért folytatott harcban, ami végül a város arculatának megváltozását eredményezte.

Tavaly többször jártunk Borosjenőben, személyesen meggyőződöttünk az eredményekről. Iratunk is arról. Eppen ezért, most nem szándékszunk ismét felsorolni mi is áll a 3 746 714 lej megvalósításáért.

SCHIFF LÁSZLÓ
(Folytatás a II. oldalon)

Lapunk III. oldalán: Művelődés Irodalom

Tebából, az Áramszolgáltatási Vállalatból, a Helyi Kisebbségi Szervezetből és más szervezetekből 240 ifjú. A megjelölésük közül elég, ha csak a hatalmas pályakavaskást, az izléses kiválasztást, a két órát, a világrégi és a két üveg „pikantériát” a pezsgő emeltem, mint a tombola nyertesét. Ez utóbbival kapcsolatban mi sem természetesebb, hogy csak a kedélyes interjú folytatottam a sorozat vezetőjével, aki csak hosszas „húzd meg-ereszd meg”-ezés után szánta végül rá magát arra a bizonyos „sorsdöntő” mozdulatra. Arra a kérdésre, hogy „Mért húzd meg-ereszd meg”-ezés a szerencsétlen szerencsés számokat? „Cotrau Ioan, maga is hasonló hangulatban, az a válasz: „Azért, mert ... próbálnod csak meg tölteni, lassan akkor kijön!”

Nicolae Ceaușescu elvtárs újévi rádió- és televízió beszéde

KEDVES ELVTÁRSÁK ÉS BARÁTAINK!
ROMÁNIA SZOCIALISTA KÖZTÁRSASÁG
HONPOLGÁRAI!

Néhány perc múlva még egy eseményekben, tettekben, a szocializmust építő román nép beteljesüléseiben gazdag esztendőt zárunk le. Az év legkiemelkedőbb, hazánk jövőjére erőteljes hatást gyakorló eseménye a Román Kommunista Párt X. kongresszusa volt, amely kidolgozta az ország fejlődésének távlati programját, az új társadalmi rend műszaki-anyagi alapja további erősítésének, a termelési viszonyok és az egész társadalmi szervezés tökéletesítésének programját, a sokoldalúan fejlett szocialista társadalom létrehozása céljából.

1969 egyben az ország felszabadulása negyedszázados évfordulójának esztendeje is volt, ami alkalmat nyújtott, hogy áttekintsük a román társadalom szerkezetében, a nép életmódjában, szocialista nemzeti letében bekövetkezett gyökeres változásokat; annak az időszaknak a jubileuma volt, amelyben a szabad és sorsúrával leti román nép a szocializmus ragyogó épületét létrehozta.

Ebben az évben újabb eredményekben testesült meg munkásságunk, a parasztság és az értelmiség oadaó munkája, nagyszerű alkotóképessége; s az anyagi és szellemi javak termelése terén, az állami terv előirányzatainak sikeres teljesítésében, a nemzeti vagyon növekedésében öltött testet. A párt és a kormány nagyszabású tevékenységet fejtett ki a gazdaság megszervezésének javítása és hatékonyságának gyarapítása, a szocialista rendszerünkben rejlő nagy erőforrások egyre nagyobb mértékű hasznosítása érdekében. Az ország egész területén új gyárak és üzemek, iskolák és egészségügyi létesítmények, kulturális intézmények és lakások épültek. A gazdaság fejlesztésében elért sikereket a nép élet színvonalának emelésére, amelyek között fontos helyet foglalt el a fizetések emelése az alkalmazottak legfőbb kategóriájánál. Melegen gratulálunk nektek, kedves honfitársaink, mindezekhez a kiemelkedő sikerekhez, a szocialista haza haladásának szentelt hősies munkához.

Valamennyiük tigyelme most az 1970-es esztendő felé fordul. Az a feladat áll előttünk, hogy még magasabb szinten hasznosítsuk a társadalom anyagi és emberi erőforrásait, s még nagyobb oadaással dolgozva tovább vigyük a szocialista építés művét a nép jólétének emelése, a haza sokoldalu felvirágoztatása érdekében. Előrehaladásunk a fejlődés és a civilizáció útján nagy erőfeszítéseket igényel minden egyes honpolgárunk részéről. A legcélszerűbb költség sem férhet azonban hozzá, hogy hősies munkásságunk, a szövetkeztet parasztság, az értelmiség, nemzetiségre való különbség nélkül, valamennyi dolgozó — mély hazafiaságtól, a szocializmus ügye iránti határtalan odaadástól fűtve — újabb győzelmeket vív ki a párt vezetésével folytatott nagyszerű műben, s teljesíti és túlszárnyalja 1970-nek — az ötvenes terv utolsó esztendejének — tervét, megteremtve ezzel a feltételeket a X. kongresszuson kijelölt program valóra váltásához. E lükettő tevékenység első soraiban, ott ahol a legnehezebb, ahol a legnagyobb erőfeszítésekre és a legtöbb felelősségre van szükség, minden biztonnal erős párt- és állami aktíván, hazánk csaknem két millió kommunista fog állni.

Tisztelt elvtársak!
Pártunk és államunk ebben az évben beható nemzetközi tevékenységet fejtett ki, hozzájárulva az

enyhülést és a békét célzó általános erőfeszítésekhez. Még inkább növekedett a szocialista Románia barátainak száma a földkerekség minden részén, növekedett tekintélye nemzetközi síkon.

A nemzetközi életben tovább erősödött a megértés és együttműködésre mutató pozitív irányzat; a világ ismét beigazolta országunk külpolitikájának, a népek közötti bizalom és együttműködés megteremtésére irányuló politikájának a helyességét. Noha az imperialista körök kísérleteket tesznek, hogy gátat vessenek a mai társadalmi fejlődés haladó folyamatának, a népek egyre erőteljesebben kinyilvánítják akarataikat, azt, hogy szabadon és sorsuk uraként kívánnak fejlődni, békében és egyetértésben akarnak élni, a teljes jogegyenlőség alapján; a haladó szellemű közvélemény egyre határozottabban lép fel az erőszak és a leigázás, a diktatórium és az agresszív politikák ellen. Kontinensünkön fokozódott az európai biztonság megvalósításának kedvező eszméiről; a néptömegek, nagyszámú politikai személyiség — beleértve kormányfőket is — állást foglal egy tanácskozás mellett, amelynek célja valóra váltani az európai népek e hő óhaját, amely kivételes jelentőségű volna az egyetemes béke létrehozása szempontjából.

Természetesen a mai világban vannak még feszültségi göcök, mint például a vietnami háború és a közel-keleti konfliktus. Ez minden egyes — nagy és kis — ország kötelességévé teszi, hogy fáradhatatlanul küzdjön az összes háborús tüzfészkek kioltásáért, a béke meghonosításáért valamennyi kontinensen.

Mint szocialista ország, Románia továbbra is a többi szocialista országokkal való sokoldalu kapcsolatokat helyezi külpolitikájának középpontjába, következetesen sikarszál a szocialista rendszer, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom, az összes antiimperialista erők egységéért. Országunk ugyanakkor tovább bővíti kapcsolatait az összes államokkal, függetlenül a társadalmi-politikai rendszertől, fokozva részvételét az értékes nemzetközi csereiben, a világméretű együttműködés és kooperálás fejlesztésében, a nemzeti szuverenitás és függetlenség, a teljes jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás, a kölcsönös előny elvei és minden nép ama jogának tisztelgetben tartása alapján, hogy maga döntsön sorsáról.

Minden alapunk megvan ahhoz, hogy bizakodással és derűlátással lépünk az új esztendőbe. A román nép számára nyitva vannak a munka és az alkotás, a haladás és a jólét ragyogó távlatai. Egyszersmind kifejezzük azt a meggyőződésünket, hogy az egész világ haladó erői, az óriási antiimperialista világfront újabb győzelmeket fog aratni az emberiség haladó törekvéseinek megvalósításáért, a népek jóléte és békéje irányuló eszményeinek beteljesüléseért vívott grandiózus harcban. Az események alakulása feltételeket teremt ahhoz, hogy az 1970-es év újabb megvalósításokat jelentsen az enyhülés, a biztonság útján Európában és a világban.

Újév hagyományos ünnepének e felemelő pillanatokban, a párt- és az államvezetésnek nevében, a magam nevében kívánok tiszta szívvel hazánk összes lakosának — munkásoknak, parasztoknak, tudományos és kulturális dolgozóknak, nőknek és férfiaknak, fiataloknak és idősebbeknek, románoknak, magyaroknak, németeknek és más nemzetiségűeknek — hosszú életet, jó egészséget és boldogságot, a kívánságok beteljesülését, minél több személyes örömet, nagy sikereket a haza felvirágoztatásának, a haza nagyszerű kommunista jövője megteremtésének szentelt munkában!

Boldog új évet, elvtársak és barátaink!

SZILVESZTERI KÖRKÖCCINTÁS

Hatalmas kör az, amelynek e-
gyik láncaimént immár pohá-
raim a méltóságú és zse-
sündül. Ha jól összeszámítom,
ez a kör legalább ezer ember al-
kotja. Ha pedig jobban megnézem,
már látom, hogy nem is ezer, de
mintegy 20 millió áll körülöttem.
Es, mondanom sem kell talán, ez
eggyáltalán nem azért van így,
mint a köztudott Noé-től a több
példában látom az ember-
eket.

Hogy mindez pont így törté-
nhetett velem, azt egy kicsit a vé-
letlenek szerencsés egybeesésének
is köszönhetem. Például: a gyi-
mor-bíróimaim elmúlása és a
hosszas savanyúság-élmények utá-
n jelenkeztél ama órára, hogy
ott ügykeztem szilveszterezni, a-
hol kiváltságos-kiváltság sem fog
el az asztalról a savanyúság, nos
ez a vágyam éppen szilveszter-
ről a szerencsés vezetőiséget l-
kapott feladattal. Nézzek be ide
is, oda is, egyszerűen. Irják szil-
veszteri körirányt. Tekintem

meg, hol, hogyan vigadoznak az
emberek, kezdve a legnépesebb
társaságokkal, s végére a legve-
lőbb számúakkal, utóbbiaknál
természetesen a betekintés hatá-
ra in belül maradva, persze. Epp
nem való feladat ez — dözsö-
töm össze a tengerem. — Így, legalább
gyakorlati tapasztalatok alapján
dönthetem el — egy csapásra! —
azt az évezredek óta húzódozó vi-
tát, hogy hol jobb üvegni otthon e-
vagy valamely munkahely szer-
ezte ismerős nagy társaságban,
esetleg vendéglőben...? Am, hogy
megse kelljen a már említett hatá-
rokon belül maradnom, úgy vél-
tem, jobb, ha először is otthon
maradok.

S nem bántam meg! Feleségem
ugyanis rövid gondolkodás után
kijelentette, hogy a nemrégiben
lakáscsereknél egyik áldásaként az
összes savanyúságait eldobta, mi-
vel azok megromlottak. Amiben
persze nem én (vagy pláne nem
ő), szóval nem én vagyok a hibás.
hanem az a tény, hogy a celojan-

papir miért nincs acélból! Látják,
kérem? S ezek után még merje-
valaki azt állítani, hogy mindenütt
jó, de legjobb máshol! Mert lám,
nekem otthon még csak hozzá
sem kellett nyulnom az ecetes u-
borkinózt, mégis volt részem sa-
vanyúságban, egész este. Esetel-
nem sem kell már, hogy mily jó
odahaza, Mert otthonában az em-
ber ugyebár, nekedimadova, a
lehető legkényelmesebben ütheti
össze a bokáját, büszkén, férti-
modra, hogy csakugy rezeget a bojt,
azon a házipapucsban, amelyet per-
szek csak a rossznyelvek interpre-
tálnak szimbólumként. Itajcsi-
haj! Igaz van annak, hogy „Páros
élet a legszebb a világon”, amit
már csak az a tény is bizonyít,
hogy az Astoria vendéglőben ép-
pen most tartanak hétmegegy-
szőlő lakodalmat. És a parasz-
világról a legszebb — tehe-
tem hozzá joggal, sőt okkal, a ma-
guk tapasztalatából is, csak éppen
egy kis, hogy ügymondjam, ügy-
munka kell hozzá. Igen egy kis
fantázia (amilyen pláne nekem
van!) és így a savanyúság is mé-
désessé válik. Hiszen csak otthon
van meg igazán a „bor, sör, pá-
linka és egyéb szeszestiaiok kor-
látlan kimerése”. Az ember mér-
hetlen korlátlan mindaddig, amíg
teljesen korlátoltatva nem válik. De
higgyék meg, így se jó. Mert hi-
ba is akarnád mozgítani fantáziá-
dat, ha már azt sem tudod, fju
vagy-e, avagy leány! Így hát,
szerkesztési feladatomról sem
feledkezve meg, jobbnak láttam
betekintés céljából újabb jelületet
keresni.

Így csöppentem aztán abba a
szilveszterezésbe, amelyet a KISZ
Arad megyei bizottsága szervezett
a Köztársaság utja 20 szám alatti
szokásokban. Tetőfokán állt már
a hangulat, amikor beléptem. Az
est bensőségeséget csak emelte az
ifjak egy csoportjának újvi plu-
gisor-játéka, majd p-nban ej-
jékor Derban Livinak a Megyei
KISZ-bizottság első tükának jó
egészséget kívánó munkádedvet és
sok sikert kívánó beszéde. Mint a
csak régi ismerős, mindannyiunk
jóbarát lett volna a KISZ-aktíva-
ból, valamint a Vagonyiról a

Vita és muzikaszó tölti be a Zarándok vendéglőt.

Ma még ünnepelünk

Három nap tel-
telt már el az új esz-
tendő. Torokloco-
lással, vidám jóked-
vel kezdődött min-
denütt. Ma még ün-
nepelünk. Az év régi
hajrát, mely a szil-
veszteri mulatsá-
gon teteződött, ma
pihenjük ki igazán.
Holnap ismét mun-
kára szólítanak a
gyári sztráknak. Lé-
pük át tiszta fejjel és
tisztá szívvel az el-
ső dolgos hétköznap-
kisütőre, mely nagy-
szerű ötvenes tervünk
utolsó esztendejének
kezdését jelenti. Ez
a kezdet egyben
folytatás is. Folya-
tatás annak, amit az
elmúlt negyedszáz-
adban tettünk gaz-
dasági és szellemi
életünk felemelkedé-
sért. S öndicselkes-
nülül, ösztön-
mondhatjuk, hogy
nem keres az, amit
végzettünk. Elég, ha
tekintőnkkel átö-

léljük a megye váro-
sait és falvait, ha
lélki szemünk előtt
felvonultatjuk egy
pillanatra dolgos,
büszke lakosait, hogy
szemlélünk bizonyi-
tékkal igazoljuk: nem
dolgoztunk hiába.
sét fürkész. „Kifej-
megyünk a térből”
mondogatja és évez-
redes tavaszváró tü-
relmetlenül kém-
leli az eget. Mert
örök a tavaszvárás,
örök az embernek a
jóvőbe vetett hite. S
az a jövő, melyet mi
építünk magunknak
és fiainknak a dol-
gos jelennek kezdő-
dik. Ma még ünne-
pelünk. Pihenjük ki
az óv faramatait, a
szilveszteri mulat-
ság mámorát. Holnap
azonban tiszta fejjel
és tiszta szívvel lás-
sunk munkához. Na
gyobb lendülettel,
mint 1969-ben. Le-
gyszerűen az új esztendő
első dolgos hétköz-
napja a szorgalom el-
ső sikereinek napja
is minden vállalat-
ban, intézményben.
Eredményes, jó
munkát a dolgos, új
esztendőben!
PÉTERFI ROZÁLIA

(Folytatás a II. oldalon)

MŰVELŐDÉS-IRODALOM

MIHAI BENIUC

Utmenti almafa

Szabad utmenti almafa vagyok.
Sok agamon piros gyümölcs ragyog.
Jőjj, vándor, és vegyél belőle el,
Hisz' számot adnod senkinek se kell.
Ha mégis halat mondanál: köszönd meg
Annak csupán, hol törzsem áll, — a földnek.
Az ország az, kinek keblén melegszen,
Ki táplál minket, — téged is meg engem.

Mikor tavasszal fény becéz napestig,
Erzem, belül virágok ezre feslik,
Mig nyáron pezsgő nedvekkel tele
Sok dus gallyam hajol a földre le,
Halám jeléül mélyen bólogatva,
Azért, mit ugysem érthetek szavakba.
De ősszel, ha az almák édesednek,
Möhön adom magam a földieknek.
Ha sárgult lombom hullni kezd remegve
S a hólepel mint vastag bunda fed he,
Gyökérzetem a földre nyúl keményen,
Nehogy bitang szél ágyamból kitépjen.
Termésem évről évre gazdagabb meg,
S én évről évre mindig többet adnék.
Be jölesik, ha gyermek ül gallyamra,
Nyakában lengő szent-zászló darabka,
S a lánykák is mily kedvesek, ha drága
Fehér lábakkal lépnek ágról ágra,
Keblük s ölük gyümölcsöt rejteget,
Kigyulladt arcuk kedvesen nevet.
Igy elfelejtém őket mind, akik
Követ dobáltak fel sok agamig,
S eszembe jut, hogy mult tavasszal, este
A törzsemnél két ajk egymást kereste,
Majd ment tovább a vig fű, — danázott
S a kalapjához tűzött egy virágot.

Szabad, utmenti almafa vagyok.
Sok agamon piros gyümölcs ragyog.
Jőjj vándor, és vegyél belőle el,
Hisz' számot adnod senkinek se kell,
Ha mégis halat mondanál: köszönd meg
Annak csupán, hol törzsem áll, — a földnek
Az ország az, kinek keblén melegszen,
Ki minket táplál, téged is meg engem.

Fordította: FRANYÓ ZOLTÁN

A Cariatide legújabb száma

Előrebocsátom, hogy szenvedélyesen érdekel minden, ami aradi vagy kapcsolatosan van szülővárosommal. Így vettem a kezembé a CARIATIDE c. helyi kiadványt is. Ez már a harmadik száma a Flacăra rosié napilap kiadás nyomdai köntösben megjelent mellékletének. Az előzőekben is a helytörténeti vonatkozásokat kerestem. Ebben is. Kezdetül mindjárt a Kaleidoszkóp-rovattal. A színesen, ügyesen összeállított hírcsokor beszámol az Arad-környéki dák leletekről, a tanítóképző-intézet ifjusági lapjáról, a városi könyvtár régi román nyomtatványgyűjteményének gyarapodásáról, a könyvtár bibliográfiái kiadványairól, a muzeumi képtár gyarapodásáról — hogy csak néhány kiragadott példával mutassunk rá arra: mit és mennyit dolgoznak városunkban a kultúra munkásai.

A közlés sorrendjében a következő cikkek keltették fel az érdeklődésemet: Sir-

buť Iosif „A mozi és kora Aradon“ c. közleménye, N. Iercean adatai közlése „Slavici kiadatlan levelei“ címmel. Lucian Emandi Al. Gavruról szóló közleménye és Eduard Găvrănescu Ion Monorairól, a „színház elfeledett történetiről“ szóló cikke. Természetesen az nem jelenti azt, hogy az elméleti cikkek vagy a szépirodalmi rész nem ugyanilyen érdekesen és igényesen. Iosif Sirbu, derék színház- és filmtörténészünk adatszerűségében is imponáló közleménye az első aradi mozielődésről szól. A régi Fehér Kereszt szálló nagyszobájában, 1897. január 13-án. jelent meg városunkban a „tizedik muzeja“... (A cikk — eláruljuk — egy, a közeli jövőben megjelent, nagyobb tanulmány „izetítő“-je.) Ion Slavici kiadatlan levelei, életének egyik zaklatott korából, ugyancsak rendkívül érdekesek. L. Emandi közleménye a levél aradi ta-

náról, Al. Gavruról szól. Az elmúlt ében volt 125 éve, hogy G. Șincai Kronikájának első kötete, Al. Gavră gondozásában, megjelent. Az izgalmasan érdekes műtszuzadi kiadói nehézségek és a Kronika utólete, értékes adaléka városunk kultúrtörténetének.

Eduard Găvrănescu közleménye Ion Monorairól, valójában népszerűítő összefoglalása az ismert helytörténeti kutatás, ugyanilyen tárgyú régebbi monográfiájának.

A Cariatide. bár szerényen csak „politikai, társadalmi és művelődési melléklet“nek nevezi magát, ezzel a számmal is elnyerte az olvasókörzség elismerését.

Ötletes, hogy a címképpel — a Kultúrpalota kariatidával — egyben a melléklet címét is megmagyarázza.

franyó bines

Pataky Sándor, Arad nagy festőművésze, retrospektív tárlata még néhány napig tekinthető meg. Arad nem látható a kiállításon, az a Műhely c. akvarellje. Érdekes kísérlete a tavaly elhunyt tájfestőnek az ipari interiór.

ÚJ KÖNYVEK • ÚJ KÖNYVEK • ÚJ

„Kell hogy az emberek boldogok legyenek“

Elio Vittorini miniatűr-remekműve könnyen elkerülheti az olvasótábor figyelmét, hiszen méretre egy kabatszobában is elfér. Szerencsére egy könyv, egy írás méretéket nem súllyal mérjük, legfőképpen mondanivalójának súlyával. S ha ezt a mértéket vesszük figyelembe, Vittorini regényét a legnagyobb köztársasági sorolhatjuk. E modern stílusú, drámai hangvételű, néha a szabadversre emlékeztető kisregény cselekménye Milánóban játszódik le a fasizmus uralmának utolsó, talán legsötétebb éveiben.

Mi az emberi? Kétféle embernek nevezni? Ki a felelős az ember, a világ ellen elkövetett sérelmekért, a kiontott vért? Ember-e meg, aki elköveti a fasizmus gaztetteit vagy ezekről már farkassá válik? S ha igen, hogyan kell válaszolni tetteire? Ezekre a kérdésekre keres és — úgy véljük — talál választ az író e balladás lüktető kisregényben. Minden megölt fasista tisztelt, minden hőherért tiszta hazafinak kell meghalnia, s az ellenállóknak mégis működnie, pusztítani a „farkasokat“. Holttettek hevernek Milánó utcáin: emberek, asszonyok, fiatalok öregek. Mellettük tabla: Golyó általi halál-

lal lakottak. Miért? Miért kellett meghalnia a kislánynak? Az öregembernek? A két fiatal fiúnak? És a többieknek, az ellenállás hőseinek? Ki kényszerítette harcba őket? Miért vállalták a halált? Miért — Az egymásra toluó kérdésekre csak maguk a halottak felelhetnek: Értünk. Értem is, érted is. Azért, mert „kell“, hogy az emberek boldogok legyenek!” Nem szabad elveszítünk a halottakat. Tovább kell élnünk. — Mennyire hasonlít ez a gondolat Berkesi Andrást tavaly megjelent hasonló tárgyú regényének mondanivalójához! „Meg kell halnom, hogy éljek“ — mondja a Küszöbök kommunista főhőse. S ha már a Küszöbök olvasása után elmulasztottuk e kristálytisza csillogó könyvet meglátni, hadd mondjam el ez alkalommal: az ilyen alkotás jobba, gazdagabban teszi az emberi, egy fokkal fejlettebb emeli az emberiség létráján. Azóta is szüntelenül kutatom a hozzá hasonló írásokat. Nos az „Ember és Farkasok“ pontosan az, amit keresek.

BRAUCH MAGDA

*)Vittorini: Emberek és farkasok, Helikon, 1968.

-Műzak-

Az elmúlt évben külföldön közel 50 kiadásban jelentek meg román irok művei. Ezek közül megemlíthetjük: a mai román költészet antológiáját (Anthology of Contemporary Romanian Poetry), mely az UNESCO patronálásával jelent meg angol nyelven Londonban és 57 költő 112 költeményét tartalmazza. A második antológia (Rumanische-Lyrik) Bécsben jelent meg Franyó Zoltán fordításában és 114 költő 273 versét tartalmazza. Zaharia Stancu műveiből fordítások jelentek meg Angliában, Finnországban, Belgiumban, Hollandiában és az NDK-ban.

Erminescu és Caragiale műveiből Indiában jelent meg válogatás. Creangával pedig a brazil olvasók ismerkednek.

Adatok a városi művelődési életből.

Az 1968—69-es tanévben az ország csaknem minden városában működött népi egytem. A 65 népi egytem 461 tanfolyamának mintegy 41 000 hallgatója volt. A Bukaresti Népi Egytem 33 tanfolyamán az 1968—69-es tanévben 2 000 szakember — köztük akadémikusok, egyetemi tanárok, a művészeti és művelődési élet képviselői — tartott előadást több, mint 9 000 hallgató előtt.

Az Igaz Szó 1969 december 12. számában olvastuk: Breter György: Költészet és felelősség: Zsibó: Béla szociográfiai tudósítása: Varságiak: Olosz Lajos verse: Köszönet az ágai érdemek: Fodor Sándor: Büdös gödör (Kisregény, első rész): Jánosbázi György fordításai: Mai katalán költők.

Spanyolul tudni kell

a címe TABI LÁSZLÓ három felvonásos komédiájának, melyet a Nagyvárdi Állami Színház magyar tagozata szerdán, január 7-én, délután 4 és este fél 8 órakor mutat be Aradon. Rendezte Halasi Gyula, diszkrét és jelmezeit Nagy Sándor tervezte. Szerepeit játszik: Szokolay Zsuzsa, Oss Enikő, Halasi Gyula, Palocz Frigyes, Cseke Sándor, Gulácsy Albert, Toth Sándor, Mogyoróssy István és Cs. Toth Kovács Ilonka. (Csak 14 éven felülieknek!)

Váratlanul, ma újfent rámköszöntött az Áprily-élmény. Nyugtalan, eseményekben nem szűkülő életem során mindenféle el-kísérték sorai. Most Aradon kopogott az emlékek ajtaján egy fiatal, bajos, versek és egyéb szépségek között élő házaspár. Nem tudtuk (nem tudhattak), hogy negyedszázaddal ezelőtt kezdődött irodalmi eszmésem egyik alapvetője éppen Áprily Lajos volt.

A maroknyi kommunista szám-láló nagykarolyi pártszervezet prajanda titkára, a hajdani festőművész, a ma is élő galambász Gaborvigh István (1945 tavaszán történt) rámcsecent a bankpalota folyosóján.

— Azonnal kémész Domahidára. lent vár a fogat, és összeszeded a kúriáról szétlódított könyveket... Házról-házra, érte?.. Légy udvarias, de ne hagyd, hogy átejtse-nek.

A lovaskocsin már ült egy elvtárs, ő egy forgópisztolyt kapott. nekem, hogy tekintélyemet növelje (és kis természetem ne kurtítsa) egy karabélyt nyomtak a kezembe. Romantikus időkét éltünk.

Apám is jelen volt az indulásnál.

Utólag kiderült, ő volt értelmi szerzője a kiruccanásnak. Házról-házra jártam a falut. Nem tudom, a karabély parancsolta-e a tiszteletet vagy pedig zsenje korom lepte meg az atyafikat (14 éves voltam), tény azonban, hogy a legváratlanabb helyekről is rendre előszedték a kúriából szétlódított könyveket.

Apám, aki a folszabadult Nagy-karolyi partmunkásainak egyike

Aradi találkozás Áprily Lajossal

volt (szenvélyesen olvasó asztalosmunkás), vette észre a piacon, hogy a paprikát, szegfűszeget, borsot áruló kofák vaskos könyvek lapjaiból csavart tölcsekbe méri a méregdrága árut. Az egyik lapon felfedezte a nagynevű, de törpebirtokos nemesi familia pecsétjét. Letette szó nélkül Gaborvigh Pistabácsit, az agitprop titkár asztalára. Amaz karomkodott egyet, és mozgósította a KISZ-t. Már nem emlékszem, hányszor fordult a sze-

pólcon. Olvasgatni kezdtem. Így ismerkedtem meg Áprily Lajos költészetével. Láthatatlan írás címmű gyűjteményes kötetét hazavittém. A könyvek aztán egy szép nem nevezhető napon „felsőbb utasításra“ marol-holnapra más városba vándoroltak. Így történt, hogy az Áprily kötet és a Korunk 1929-es évfolyama nálam maradt.

A történethez hozzátartozik még az, hogy a felszabadulás utáni hónapokban rikkanásként a sze-

polcokon. Olvasgatni kezdtem. Így ismerkedtem meg Áprily Lajos költészetével. Láthatatlan írás címmű gyűjteményes kötetét hazavittém. A könyvek aztán egy szép nem nevezhető napon „felsőbb utasításra“ marol-holnapra más városba vándoroltak. Így történt, hogy az Áprily kötet és a Korunk 1929-es évfolyama nálam maradt.

adat volt, ez vezetett el az újság-írásához) árultam a Scinteiat, a Szabadságot, az Erdélyi Szikrát, (a későbbi Igazságot). Az utóbbitól ismerkedtem Nagy István, Gall Ernő és Gaál Gábor publicisztikájával. Esténként az Áprily kötet ringatott álomba. Megejtett versernek varázsa, szívét-lelkét simogató zenéje. Első nagy költői élményem volt az erdélyi tájak szépségét, az emberi méltóságot megéneklő művész költészete.

Egyszer, a Korunk 1929-es évfolyamában egy Gaál Gábor irta glosszára bukkantam, amelyben a harcos szerkesztő Áprily költészetével foglalkozott. Gaál Gáborról az olvasott cikkek alapján és az idősebb elvtársak szavaiból tudtam, hogy „súlyos egyéniség“. Azért csak meglepetés volt számomra, amikor cikkében kedvenc költőmet elmarasztaló passzusokra bukkantam. Utólag rájöttem, Gaál Gábornak igaza volt. A dolgok természetesen rendje hozta magával, hogy azért nem mondtam le Áprilyról, továbbra is szerettem, verseinek zenéje, embersége, mindenféle el-kísért.

BALOGH JÓZSEF

JUHÁSZ BÉLA

A csavargó fiú levele

— Anya! Mondani szeretnék valamit.
— Mondd, fiacskám!
— Anya, én elmegyek.
— Elmegy? Hova megy?
— Az teljesen mindegy.
— Beszélj értelmesebben, fi-am! Mit akarsz csinálni?
— Meg kell halnom. Ne, ne ijedj meg! Ezt jelképesen mondtam. Egy ideig el kell tűnnöm a világból. Anya, ezt neked meg kell értened!
— Eddig egy szavadat sem érttem. Mondd, mi történt veled?
— Semmi, semmi, csak...
— Meg kell halnom. Egy idő-re. Elmegyek. Jó helyre, ne aggodj! Tudok vigyázni magamra: tízennyele elmúltam. Majd írok. Minden héten írok egy négyoldal-as levelet, halványzöld levélpapírra. Tudom, hogy kedvenc színed a halványzöld.
— Miket beszélsz, fiacskám? Micsoda ostobaságokat hordasz össze itt nekem? Hogy gondol-hatsz ilyeneket?
— ...

— És az iskola? Hónapok vá-lasztanak már csak el az érettsé-gitől...
— Mondtam, hogy ne aggodj. Nem megyek örökre el. Csak egy idő-re. Visszajövök, és akkor le-érettségizem.
— Na, elég volt a tréfából. Mondd el szépen, mi bánt! Tudod, hogy én mindig meghallgat-talak. Hátba segíthetek.
— Anya, te nagyon jó vagy hozzáam. De elmegyek. Talán ep-pen azért, mert olyan jók vagy-tok hozzáam, te is meg apa is.
— Nem értelek, nem értelek, fiacskám. Mikor akarsz indulni?
— Még nem tudom. Talán egy hét múlva vagy tíz nap múlva.
— Apáddal beszéltél?
— Nem. És kérlek, te se mondj még semmit neki. Majd szólók én.
— Most lefekszel?
— Nem. Lemegyek egy kicsit a városba. Találkoznom kell a srácokkal. Tudod, mint mindig, fogunk egy kicsit.
— Sokáig maradsz?

— Nem, dehogyis. Felóra, és jövök.
— A becsapódó ajtó szele megle-begtette az asztalra terített pap-lanlepedőt. Az asszony ismét a vasaló után nyult, megnyálazta ujját, a vasalóhoz érintette, elég meleg-e, s tovább vasalt. Megtö-redezett arcára néha rándult e-gyet, elnehezett a homályos semmi-be, majd vissza a lepedőre: „Mi van ezzel a gyerekkel, megbán-totta valaki, talán épp mi, vagy az iskolában, esetleg a barátok, még soha nem viselkedett így a fiunk, jaj, istenem, mit tegyek?“
— Szevasz.
— Szevasz.
— Miért késel? Mostanában mindig késel.
— Találkoztam egy barátom-mal. Ismered biztosan te is. ő ismer téged. Birja, hogy pisze vagy és olyan fekete. Jól ismer azt mondja. Meg azt, hogy megint lá-tott együtt a vörös pasival.
— A vörössel? Jaj, igen. Elka-pott az utcán. Csak kérdezní akar-t valamit.
— ...

— Érttem.
— Na, mit nézel olyan csu-nyán? Tudod, hogy reg szakított-am vele.
— Igen, ezt már hallottam.
— Akkor meg mit izgatsz? Mondtam párszor, hogy már csak a tied vagyok. Naponta bebizonyítanám. Ha lehetne. De hát, te jó fiú vagy. Legalábbis meg sze-retnéd játszani a jó fiút. Eltanuló vagy, kisebbek példaképe, maga-viseletből jeles, tíz után nem jársz az utcán, minden este megeszed a mama finom grizpapiját, jómódoru, ártatlan gyermek. Tiszta a lelkiismereted, mint a...
— Hallgass!
— Miért hallgassak? Nincs iga-zam? En szenvedjek azért, hogy te tiszta maradj? Neked kellett a kaland, most vállalod a következményeket!
— ...
— Hallgatsz, mi, te gyáva?! Most nem suttozsz édes szózat a fülembé. Hidd el, akkor nem gondoltam volna, hogy képes vagy cserben hagyni aldozatod.
— Ilyet nem mondtam! Csak

hogy várj egy kicsit. Nem megy minden olyan könnyen...

— Ismerem én az ilyen mesét. Az apám, az a gazember is ezt mondta szerencsétlen anyámnak, várj egy kicsit. S anyám meg mindig várja.

— Engem ne hasonlíts!...

— Nem, mert te jó fiú vagy.

Tudom, mondta a drága osztály-főnököd. Nekem, látod, ezt sosem mondta senki. S mégis megva-gyok.

— Azt hiszed, nem értelek meg? De te is megérthetnél engem. Megérthetnél! Ha csak egy kicsit...

— Erről már elégszer beszél-tünk. Kár a szóért, edes. De most már menj! Várakod otthon. Siess! Meg beszélünk. Holnap ugyane-ben az időben. Jó?

— Szevasz... Holnap. Ugyan-ában az időben...
— ...

Minden folyt tovább, minden folytatódott. Az élet is folyt. Minden úgy folyt, ahogy azelőtt. A folyó sület medrében fekete, mocskos lé folyt. S a levelet együt lefört ágak folytak, és elmosott partok és elejtett folyóparti csö-kök és elsodort, elmosódott ele-tek.

Egy osztálykönyvből kitorolték egy nevet; egy anyá ezután még többet vasalt, reggeltől estig va-

salt; egy pisze, fekete-hajú lány nem várt már a sarkon, tudta, hogy ugys hiába vár; teltek hosszú hónapok; egy pisze, feke-tehajú lány egészséges fiugyer-meknek adott életet, csunya, pi-gye orru, bőgő-bömbölő gyermek-nek, csunya vöröshajú fiugyer-meknek.

— ...

Kedves Anya, Kedves Apa, is-mét tollal veszek kezembe...

— Meg kell halnom egy idő-re. El-megyek. Jó helyre, ne aggodj!

— Kitűnően érzem itt magam. Minden rendben.

— Nem örökre megyek el. Csak egy idő-re. Visszajövök...

— ...

Rengeteget gondolok rátok. A-pa hogy van? Fáj-e meg a dere-ka?

— El kell tűnnöm a világból. A-nya, ezt Neked meg kell érte-ned!

— ...

Olyan jók itt az emberek. Min-denki szeret, mindenki segít ne-kem, soha senki nem bánt meg...

— ...

Tudom, hogy kedvenc színed a halványzöld.

A postás minden hét végén le-velet hozott. Csinos kis borítékba halványzöld színű papírra irt le-velet.

— No, mit ír a fiunk, az a csa-vargó? Olvasd már fel!

— Az asszony felolvasta minden héten el-cseszkölő hangon a leve-let, a csavargó fiú levelet. Min-dig sikerült megnyugtatóna ke-mény munkában elfáradt örökké-mogorra ferjét.

— Lám, milyen jól megy neki. Mindig mondtam én, többre vi-szi ez a gyerek, nint az apja. De ird meg neki, asszony, haza jö-hetne már néhány napra. Meg-boroznám kissé a haját. Meg te-ged is, tudom, újra látnálak ka-cagni. Nagyon hiányzik neked a fiunk, látom. Nem elég a meg-nyugtató levélhír róla. Hiába, asz-zonyosztó... Pedig jól van, hogy is lehetne, megállja az a helyét mindenhol, apja fia.

A postás minden hét végén le-velet hozott. Halványzöld szí-nű papírra irt négyoldalas levelet.

Egy anyá minden héten leve-let irt. Halványzöld szí-nű levél-papírra. Egyet hét végén, a vá-laszt, egyet meg hét elején... Hosszu, négyoldalas, megnyugta-tó levelet.

NEMZETKÖZI ÉLET

Nasszer elnök khartumi beszéde

KHARTUM. (Agerpres).
Gamal Abdel Nasszer, az EAK elnöke szudáni látogatása során január elején tartott khartumi beszédében visszatért a közel-keleti válság rendezésére szolgáló amerikai tervet. Rámutatott, hogy ez a terv eltorzítja a Biztonsági Tanács határozatát és különálló rendezést irányoz elő az Egyiptommal és Jordániával való izraeli konfliktusban. Mi nem tesszünk semmiféle megkülönböztetést az Izrael által elfoglalt egyiptomi, jordániai, vagy száriai terület között — hangsúlyozta Nasszer. Az arab tömeg semmi esetre sem

fogadhatják el az Egyesült Államok javasolta állítólagos rendezési tervet. Az EAK elnöke bírálta az USA-t az izraeli fegyverszállításokért. Ugyanakkor dicsérte Franciaország álláspontját, amely — mint mondotta — visszatért az ezt a politikát és nyitást követeli, hogy az izraeli haderők ürítsék ki a megszállt területeket.

Nasszer elnök legutóbbi libiai és szudáni látogatásával és az ez alkalomból megkötött egyezmények felől foglalkozva hangzott, hogy ezek az arab összefogás lehetőségét tanúsítják, s hangsúlyozta, hogy

mindez csak az első lépés az arab egység felé.

„Most amikor az új évbe lépünk — mondotta Nasszer — elmondhatom, hogy helyreállítottuk fegyveres erőinket, amelyek kétszer erősebbek, mint az 1967. évi háború előtt.” Kijelentette, hogy az egyiptomi hadsereg harcosainak száma meghaladja az 500 000-et, s jelenleg folyamatban van egy több, mint egymillió hadsereg felállítás.

Az EAK elnöke ezután hangsúlyozta, hogy az elmúlt év számos eredményt hozott az araboknak, s többek között megemlítette a palesztinai ellenállás fokozódását és Egyiptom katonai erejének megszilárdulását.

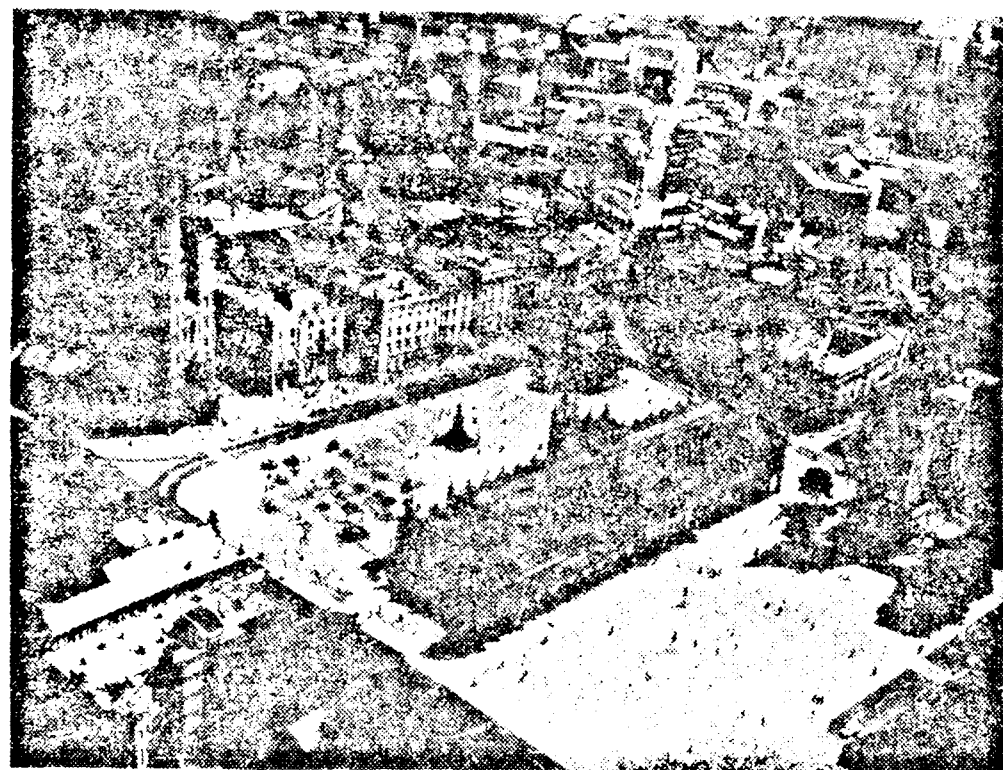
Izraeli támadás Libanon ellen

TEL AVIV. (Agerpres).
Az izraeli hadsereg szövegíróje kijelentette, szombatra virradó éjjel egy izraeli alakulat behatolt libanoni területre és foglyul ejtett tíz katonát, valamint 11 polgári személyt, hogy a libanoni területről vegrehajtott ismétlődő kommandó-támadásokról közelebbi értesülések birtokába jusson.

állás katonáit. A közbejövő libanoni egységek tüzharcba keveredtek a támadókkal és három izraeli katonát megöltek.

Egy libanoni katonai szövegíróje közölte, hogy ugyanakkor izraeli katonai egység hatolt be Kfar Kala helységbe és 11 polgári személyt magával hurcolt. Mint hozzáfűzte, a libanoni tüzserég tüzet nyitott és veszteségeket okozott az izraeli katonáknak.

A libanoni kormány utasította ENSZ-megbizottját, hogy tájékoztassa a Biztonsági Tanácsot izraeli repülőgépek pénteki berepüléseiről — jelenti a France Presse.

LENGYEL NK:
Légi felvétel a
krakkói Market
térről.

A VILÁG LEGMAGÁNYOSABB EMBERE

BELGRAD. (Agerpres).
Milutin Veljkovic, a világ legmagányosabb embere, több mint hat hónapja egy 200 méter mély barlangban él. A 34 esztendősguszlav férfi jó hangulatban töltötte a szilveszter-éjszakát, konzerveket és kávét fogyasztott, s tovább írta naplóját, amelynek már 387. lapjánál tart. Ezt a kis beszámolót a Tanjug hírgyűjtője egyik tudósítója továbbította, aki a hatalmas hóvihár ellenére elvergődött a kelet-szerbiai Kpaj-Koszar barlangban eldugott Veljkovichhoz.

A bator barlangkutatónak, aki máris megdöntötte a francia Jean-Pierre Mairet világrekordját, az a szándéka, hogy csak az őz végén hagyja el „lakását”. Addig telefonon tartja fenn kapcsolatát a külvilággal.

Veljkovic sokoldalú elfoglaltságot talált magának: geológiai megfigyeléseket végez, belefogott egy tudományos-fantasztikus regény megírásába, igyekszik összeszoktatni azt a juhott, kacsát, kutyát és macskát, amelyeket magával vitt. És... nagy gondot fordít egyre hosszabbodó szakállára.

A BOMBAMERENYLETEK PSZICHÓZISA NÉHA EGESZEN NEVEZÉSEGES HELYZETET SZÜL. Pénteken az egyik gyónó fejvesztetten menekült el a palermói székesegyház egyik gyóntárszéké elől és meg sem állt a legközelebbi rendőrség. Valaki két nehéz bórondót tett le a sekrestye mellett és gyanús módon távozott — közölte elfúló hangon.

A rendőrök utaszkok kíséretében szálltak ki a helyszínre, és a legnagyobb körültekintéssel nyitották fel a két bórondót. Általános megrökönyödéssel a csomagokból a következők kerültek elő: egy eleven bárány, 10 kiló kolbász, egy pulyka, egy levágott réce, három doboz borsokonzerv és több tizszer líras bankjegy.

A rendőrség egyelőre nem tudta felkutatni a feledékeny gyónót.

Pronoexpressz

A Pronoexpressz szilveszteri húzasának nyertes számai:
I. 18, 24, 34, 42, 37, 5.
II. 15, 26, 11, 42, 34, 20, 17.
III. 16, 5, 14, 7, 33, 8.
IV. 6, 1, 22, 30, 23, 29.
V. 10, 5, 43, 41, 36, 44, 11, 37.
Nyereményalap: 3 502 600 lej.
(A közzétett számok tájékoztató-jellegűek).

A Lottó január 2-i különleges húzásának nyertes számai:
I. 47, 83, 11, 3, 5, 77, 30, 58, 80, 12, 41, 25.
II. 11, 48, 50, 61.
III. 89, 3, 78, 11, 16, 72.
IV. 60, 43, 62, 34, 58, 3.
V. 63, 72, 87, 83, 89, 1, 74, 60.
Nyereményalap: 3 938 000 lej.
(A közzétett számok tájékoztató-jellegűek).

Munkával ünnepelt a kubai nép

HAVANNA. — V. Stamate, az Agerpres tudósítója jelenti:

A kubai nép a fegyveres felkelés 1959. január 1-i győzelmének 11. évfordulóját azzal ünnepelte, hogy minden erőt mozgósított a cukornád begyűjtésének és feldolgozásának országos kampányában. December 31-én és január 1-én a fővárosból és az ország más városai-

ból több tízezer dolgozó indult a nagy cukornád-ültetvényekre, és mintegy 400 000 tonna cukor gyártásához elegendő cukornádat gyűjtött be az évforduló tiszteletére.

Kubában 1970-ét szimbolikusan „a tízmillió évének” nevezték el, ami utal az országnak arra a célkitűzésére, hogy ebben az évben 10 millió tonna cukor termelésére elegendő cukornádat gyűjt be.

Dél-Vietnam

A hazafiak nyolc ellenséges támaszpontot támadtak

SAIGON. (Agerpres).

A hírgyűjtősek szerint a Dél-Vietnami Köztársaság ideiglenes forradalmi kormányának fegyveres alakulatai szombaton újabb támadásokat intéztek az amerikai-saigoni állások ellen. Quang Ngai tartományban, erős záróút után, a hazafiak erők bevonultak az egyik amerikai hadosztály védelmi állásába, ahol heves harcra került sor.

A hazafiak erők szombatra virradó éjjel aknavetőkkal és rakétákkal lőtték az ellenség nyolc támaszpontját. A Mekong-deltában lévő Vinh Binh tartományban is harcok voltak a hazafiak és a saigoni csapatok között.

Péntek éjjel B-52-es amerikai repülőgépek bombázták a hazafiak erők feltételezett csapóösszevonásait, főként Tay Ninh és Phuoc Long körzetében.

Még nem tisztázódott az öt francia gyorsnászád ügye

OSLO. (Agerpres).

Norvégia és Franciaország szerte meglőbb tisztázva látni az izraeli hajókkal kapcsolatos „nagy titok” minden részletét — jelentette ki Osloban Tim Greve, a norvég külügyminisztérium szóvivője, arra az öt, francia gyártmányú gyorsnászád utalva, amely a múlt héten futott ki Cherbourgból és december 31-én érkezett Haifába. A Maurice Schumann francia külügyminiszter és Herleb Vogt párizsi norvég nagykövét közötti megbeszélés kapcsolatban a szóvivő kijelentette, hogy Franciaország kérte az ügy tisztázását, s főként Norvégia esetleges szerepe felől érdeklődött. A norvég szóvivő rá-

mutatott, hogy országa közölni fogja Franciaországgal az összes rendelkezésre álló adatokat.

Illetékes körök szerint a norvég nagykövét saját kérésére tárgyalta a francia külügyminiszterrel és a norvég kormányban nincs köze az ügyhöz. A francia hatóságok csak a norvég kormány segítségét szeretnék igénybe venni az öt hajóra vonatkozó eladási szerződés kivizsgálásánál, tekintve, hogy egy norvég magánszemély neve is szerepelt az ügyben. Amint az újságok megírták, az illető Martin Siem norvég gyáriparos, egy hajógyártó csoport elnöke, olajkutatói szakember.

KÖZZÉTETTKÉ KONGÓ NK ÚJ ALKOTMÁNYÁT

BRAZZAVILLE. (Agerpres).

A Kongói Forradalom Hangja rádióállomás bejelentette, hogy a Munkapárt Kongresszusán elfogadott határozat szerint létesített Államtanács Kongói Népi Köztársaság (Brazzaville) legfelsőbb végrehajtó és közigazgatási szerve. A hivatalos közlemény szerint az Államta-

nács, amelynek elnöke Marien N'Gouabi, a kormány feladatát kört is ellátja. Ezzel kapcsolatosan a rádió közölte, hogy a régi kormány benyújtotta lemondását, és Alfred Raoul volt miniszterelnököt kinevezték az Államtanács alelnökévé. Ugyanakkor közzétették az ország új alkotmányát.

MONTEVIDEO. — Uruguay egész vasúti forgalma megbénult pénteken a vasúti alkalmazottak 24 órás sztrájkja miatt. A sztrájkot követeli, hogy a vasúttársaság teljesítse vállalt kötelezettségeit. A hét elején már több száz kaszós sztrájkossal okoztak fennakadásokat a vasúti forgalomban.

DZSAKARTA. A France Presse Nawari Alif tábornoknak, az indonéz hadsereg szóvivőjének az Antara hírgyűjtőjének útján továbbított nyilatkozatára hivatkozva közli, hogy az indonéz katonai hatóságok az utóbbi hetekben 50 személyt letartóztattak azzal a váddal, hogy illegálisan működő kommunista szervezeteket vezettek. Az Antara szerint decemberben több kommunista foglyot megölt a börtönökből és a dzsungelben keresett menedéket.

MADRID. — Pénteken Ismét sztrájkba lépett az asturiai szénmedencében a Hunosa bányászati vállalat 3500 munkása. A társaság bányászai már két héttel ezelőtt is sztrájkoltak. Elsősorban a béremelésért. A munkabeszüntetés miatt a vállalatban csaknem teljesen szűnhet a fejtés. A készlet hiány következtében a szén piac kritikus helyzetbe került, így például az Uninsa kohászati üzemnek már nincs semmi fűtőanyag.

STOCKHOLM. — Stockholmban 1969-ben háromszor annyi bank- és postabanklítás történt, mint 1968-ban. Becslések szerint az említett időszakban a kábítószert-fogyasztás megkétszereződött.

LISSZABON. — Hivatalos adatok szerint 1970-ben a portugál költségvetés jelentős része katonai célokra, főként a gyarmati hadsereg fenntartására szolgált. A 28 794 millió escudo összkiadásból 10 947 millió a „rendkívüli kiadások” fejezetben szerepel. Az összeg 58 százalékát a hadseregnek utalják ki.

COLOMBO. — A ceyloni árvíz következtében 300 ezer személyt váh hajléktalanra — jelenti a France Presse. Tizenhárom ember életét veszítette.

WASHINGTON. — A washingtoni rendőrség adatai szerint 1969-ben az amerikai fővárosban rekordot ért el a gyilkosságok, fosztogatások, erőszakos cselekmények száma. Az előző évi 209-ről 291-re emelkedett az emberölések száma, a fegyveres rablótámadásoké pedig 4640-ről 7071-re; az emberrablások száma is emelkedett: 260-ról 326-ra. A rendőrséget leginkább a bankrablások elszaporodása aggasztja: 1969-ben 102 bankrablás történt.

TOKIO. — A japán pénzügyminisztérium adatai szerint 1969 végén az ország arany- és átváltható devizatarifái 3496 millió dollárt tettek ki.

Az 1969-es fizetési mérleg is kiélegető: mintegy 150 millió dollár felesleggel zárult.

WASHINGTON. — Az új esztendő első két napján 302 ember vesztette életét országúti, légi katasztrófák, tüzvész és más szerencsétlenségek következtében — jelenti a CUI. A legtöbb áldozatot az országúti balesetek követelték és ebben a tekintetben Kalifornia vezet.

HÍREK a szocialista országokból

Moszkva

A moszkvai mérnökök új típusú esztergát szerkesztettek a rendkívül kemény ötvözetből készülő bonyolult munkadarabok elektromos megmunkálására. Az eszterga segítségével percenként 12 000 köbmilliméter fém dolgozható fel.

A szovjet gépgyártás műszaki fejlesztésének egyik fő irányzata a különböző keménységű anyagok villamos kútsúli segítségével történő feldolgozása. Az utóbbi három évben csaknem 40 százalékkal növekedett az elektromos uton történő fémfeldolgozás. A munkadarabok feldolgozása a gépekkel rendkívül nagy precizitással történik.

A szovjet üzemek olyan szerszámgepeket állítanak elő, amelyekkel a legparányibb munkadarabok és az óriás munkadarabok egyaránt feldolgozhatók. Megkezdődött a 22 méteres átmérőjű munkadarabok vágására alkalmas karusszal-esztergak, valamint a 12 méteres átmérőjű fogaskerekek marásához szükséges gépek gyártása.

Peking

A sanghaji hajógyárban vízre bocsátották az első kínai szakterék által tervezett és épített atomjégtörő hajót. A 3 200 tonnás hajót rekord idő, három hónap alatt állították elő.

Havanna

Kubában 1969-ben 15 millió könyvet és ugyanannyi brosúrát és folyóiratot adtak ki.

Kuba az első helyet foglalja el a latin-amerikai országok sorában az egy lakosra eső könyvtárak tekintetében. A forradalom óta eltelt 11 év alatt a kiadványok mennyisége tízszeresére növekedett, 1970-ben 18 millió könyvet fognak nyomtatni.

Kubában a forradalom után 250 könyvtár és több mint 2 000 újságáruháza létesült.

Berlin

Amint az ADN hírgyűjtősek közli a Német Demokratikus Köztársaság hajóépítő csústeljesítményt ért el az 1969-es évben. Az NDK hajógyárjaiban tavaly 324 000 tonna űrtartalmú hajó épült. Összesen 129 különböző fajta hajót állítottak elő.

Prága

A csehszlovákiai fémipari dolgozók már 1970 első napjaiban jó termelési eredményeket értek el. A K. Gottwald fémipari kombinátban a trücsői kohászati üzemben és a kunciei új fémipari kombinátban az év első napján több mint 12 000 tonna nyersvasat és több mint 14 000 tonna acélt állítottak elő.

Szófia

Plevna közelében két évvel ezelőtt kezdtek meg a legnagyobb bulgáriai petrokémiai kombinát építését. A korszerű iparvállalat első részlegeit már üzembe helyezték és azok az új esztendő köszöntésére legyártották az első tétel benzint.

A kombinát ebben az évben 600 ezer tonna kőolajat dolgoz fel.

Budapest

Az elmúlt év első napjaiban a magyar fővárosban számos új létesítményt adtak használatba. Többek között megnyitott a 350 szobás „Duna-Intercontinental” nagyszálló, amelynek minden ablaka a nagy folyamra néz. Budán egy 472 lakásos tőmbház építését fejezték be.

Hanoi

A most lezárult évben Vietnam Demokratikus Köztársaság ipari termelésének értéke 5,5 százalékkal volt nagyobb az 1968. évinél. Az ipar műszaki anyagok alapja további kiépítésével egyidejűleg újajépitettek számos, az amerikai bombázások által lerombolt ipari objektumot.

A kedvezőtlen időjárás ellenére a rizsföldek területe 80 000 hektárral növekedett 1968-hoz viszonyítva.

Taskent

A Fergana-völgyében, közép-ázsiai szovjet övezetében automatizált aranykitermelő gyárat helyeztek üzembe. Ez a harmadik ilyen vállalat, amit az elmúlt évben Üzbekisztánban üzembe helyeztek.

Ulan Bator

A Mongol NK-ban az 1969. évi ipari össztermelés mennyisége csaknem tíz százalékkal volt nagyobb mint az előző évben — írja az Unen című lap.

Az előirányzatok szerint több mint 200 új ipari és mezőgazdasági létesítmény üzembe helyezésevel 1970-ben az ipari termelés több mint 15 százalékkal, a mezőgazdasági termelés pedig 16 százalékkal fog növekedni.

R ö v i d e n

ALGIR. — Algériát is elérte a nátházal járvány. Az ideiglenes adatok szerint a halálos áldozatok száma több mint 60, többségükben gyermekek. Az El Moudjahid című lap szerint a hatvan halálos áldozatból 40 a kabyliai Ta-kerboubt hegyi faluból való.

SAN FRANCISCO. — San Franciscóban péntek éjjel két kiserejű földlökést jeleztek a műszerek. Bár sem emberéletet sem anyagiakat nem estek károkok, az emberek pánikban menekültek a házaikból. San Francisco körzetében van ugyanis a hírhedt San Andrea rétegvetődes, amely világvízyonnyalban a leglabilisabb geológiai képződmény. Az amerikai tudósok szerint ebben a körzetben mostanában olyan rendkívüli rétegfeszültségek mutathatók ki, amelyek bármely pillanatban az 1906-os katasztrófához hasonló földrengést válthatnak ki.

PÁRIZS. — Január 1-én Franciaországnak 50 600 000 lakosa volt. Ez azt jelenti, hogy a földgömb jelenlegi 3,6 milliárd lakosa közül minden hetvenedik francia.

CIUDAD DE MEXICO. — A felderítetlen repülő tárgyak még most is sok országban foglalkoztatják a közvéleményt, noha az utóbbi időben egyre több tudós a fantázia szüleményének tartja őket. Legutóbb a Ciudad de Mexico-i nemzetközi repülőterén figyeltek meg „szemtanuk” nagy sebességgel száguldo, sötét színű repülő tárgyat.

RABAT. — Marokkóban a körülbelül tíz napja tartó nagy esőzések számottevő károkat okoztak. Az ország észak-keleti részében nagy földérutakat öntött el a víz. Több országban megbénult a forgalom. Az árvíz nem követelt emberáldozatokat.

DETROIT. — Detroitban letartóztattak kilenc személyt a sportfogadások megszervezésére vonatkozó törvény megszegésének vádjával. A hivatalos közlemény szerint a kilenc vádlott egész hálózatot épített ki ismert sportolókól, edzőkből, zsókekből. Egy különleges zsűri rövidesen megkezdi a kihallgatásokat. Detroit főügyésze elmondta, hogy a letartóztatások alkalmával 620 000 dollárt koboztak el.